

Meg Jayová

ROZHODUJÚCA DEKÁDA

Prečo sú roky po dvadsiatke také dôležité
a ako z nich vyťažiť čo najviac

premedia

Meg Jayová

ROZHODUJÚCA DEKÁDA

**Prečo sú roky po dvadsiatke také
dôležité a ako z nich vyťažiť čo najviac**

Z angličtiny preložila Zuzana Devětnáková

Meg Jayová: Rozhodujúca dekáda

Prvé vydanie, www.premedia.sk

Copyright © 2012 by Meg Jay

Cover design © Dodo Dobřík, 2017

Translation © Zuzana Demjánová, 2017

Slovak edition © Premedia Group, 2017

All rights reserved

ISBN 978-80-8159-457-1

OBSAH

Poznámka autorky

7

Predslov: Výzva pre všetkých, ktorí dospeli
na prelome tisícročia

9

Úvod: Rozhodujúca dekáda

12

Predhovor: Reálny čas

14

PRÁCA

Osobnostný kapitál

29

Slabé ohnivé

41

Podvedome vedené

54

Na facebooku by mal môj život vyzerat' lepšie

62

Život na mieru

73

LÁSKA

Náročný rozhovor	
85	
Vybrať si rodinu	95
Efekt spolužitia	102
Zahadzovať sa	112
Rovnakosť	
122	
MOZOG A TELO	
Myslieť na budúcnosť	139
Upokojiť sa	
147	
Zvonka dovnútra	157
Zvládať a napredovať	164
Týka sa to každého	
172	
Spočítajte si to	183
Epilóg: Skončí sa to so mnou dobre?	
192	
Poďakovanie	195
Poznámky	199

POZNÁMKA AUTORKY

Túto knihu inšpirovala moja práca s dvadsiatnikmi, obdobie, keď som pôsobila ako klinická psychologička v Charlottesville vo Virgínii a prednášala o klinickej psychológii na Virgínskej univerzite a ešte predtým obdobie, keď som mala ambulanciu v Berkeley a prednášala som na Kalifornskej univerzite. Urobila som, čo je v mojich silách, aby som na týchto stranách vyrozprávala osobné a niekedy dojemné príbehy klientov a študentov, ktoré ma naučili mnoho o dekáde medzi dvadsiatym a tridsiatym rokom života. Aby som chránila ich súkromie, zmenila som im mená aj jednotlivé detaily ich životov. V mnohých prípadoch som poskladala jednu osobu z viacerých klientov s podobnými skúsenosťami a z takých, s ktorými som viedla podobné rozhovory. Dúfam, že všetci dvadsiatnici, ktorí si budú čítať túto knihu, sa v niektorom príbehu uvidia, ale podobnosť s akýmkoľvek konkrétnym dvadsiatnikom je čisto náhodná.

PREDSLOV

Výzva pre všetkých, ktorí dospeli na prelome tisícročia

TÁTO KNIHA JE PRE DVADSIATNIKOV. Dokonca aj napriek podtitulu „Prečo sú roky po dvadsiatke také dôležité a ako z nich vyťažiť čo najviac“ sa to oplatí spomenúť. Rodičia sa domnievajú, že ide o príručku pre rodičov. Kolegovia predpokladajú, že som ju napísala pre terapeutov a psychológov, ktorí pracujú vo výskume. Ak sa ma dvadsiatnik spýta: „Kto je vašou cieľovou skupinou?“, úprimne a príjemne ho prekvapí, keď odvetím: „NO PREDSA VY!“

Mnohých udivuje, že namiesto toho, aby som písala o dvadsiatnikoch, píšem *pre* dvadsiatnikov. Dost' bolo dospelých, ktorí dajú hlavy dokopy a diskutujú o tých, čo ešte nemajú tridsať. Dvadsiatnici sú tiež dospelí a zaslúžia si pozvanie k stolu, kde sa hovorí o ich životoch. Populárna kultúra nás zvádza veriť, že dvadsiatnici sú príliš nad vecou a príliš mimo alebo leniví či zhýralí na to, aby sa zapojili do takejto konverzácie, ale to nie je vôbec pravda. Moja ambulancia, vysoká škola a postgraduálne štúdium sú plné dvadsiatnikov, ktorí zúfalo túžia hovoriť o svojich životoch s niekým, kto im rozumie, a nič pri tom nepredstierať. V ROZHODUJÚCEJ DEKÁDE využívam skúsenosti z klinickej praxe a výskumu, aby som rozptýlila mýty o dvadsiatnikoch: o tom, že tridsiatka je novou dvadsiatkou, že si nevyberáme rodiny, že urobiť niečo neskôr znamená urobiť to lepšie. Ale najväčším mýtom zo všetkých je zrejme presvedčenie, že dvadsiatnici nie sú dostatočne dôvtipní na to, aby ich to zaujímalo– a aby ich zaujímalo, aký vplyv

má táto dekáda na to, aby zmenili svoje životy.

Dvadsiatnici dvadsiateho prvého storočia, *millennials*, mladí, ktorí dospeli na prelome tisícročí, nie sú baby-boomeri, ktorí sa rýchlo sobášili a hneď sa pustili do budovania svojich kariér. Pracujú na najnestálejších miestach a na noc sa vracajú do domovov, o ktoré sa delia s nepredvídateľnými spolubývajúcimi, nie ľuďmi, čo ich milujú. A nie sú ani ako Generácia X, prvá generácia, ktorá trochu posunula obdobie, keď začali pracovať na svojich kariérach a začali zakladať rodiny. Učia sa od bratrancov a kolegov Generácie X, chápu, že posúvanie tol'kých životných míľnikov za tridsiatku a štyridsiatku má aj zápory. Všímajú si, akí vystresovaní sú príslušníci Generácie X – a túžia po alternatívach.

Kyvadlo sa prešvihlo z „Usadili sme sa priskoro“ do „Začali sme so všetkým prineskoro“ a súčasní dvadsiatnici majú v úmysle ísť na to správne. Áno, keď vyrastali, veľké očakávania sa zrazili s veľkou recesiou – „správne“ ešte nikdy nebolo tak ďaleko ako teraz. Ale namiesto toho, aby nariekali nad tým, čo im spôsobila ekonomická situácia – alebo ich rodičia –, sú pripravení a čakajú na to, že sa ich niekto spýta: „Čo s tým teraz budete robiť?“

ROZHODUJÚCE DESAŤROČIE vyšlo v apríli 2012 a odvtedy sú najväčším čitateľským publikom tejto knihy dvadsiatnici. Dostala som veľa dojemných správ od rodičov, ktorí mi píšu veci ako: „Na Deň matiek som si priala len jedno – aby si moja dvadsiatnička prečítala vašu knihu“. Alebo od tridsiatnikov, ktorí mi píšu: „Škoda, že vaša kniha nebola na svete, keď som bol dvadsiatnik.“ Ale najpočetnejšie a najpôsobivejšie odozvy som dostala od dvadsiatničiek a dvadsiatnikov, ktorí sa mi prostredníctvom facebooku alebo twitteru zdôverili s tým, čo pre nich znamenalo, že som oslovila priamo ich. Otázka znie – prečo mali títo dvadsiatnici pocit, že žiadna kniha nie je adresovaná priamo im?

Azda z toho môžeme viniť kultúrne podmienky, v ktorých dvadsiatnikov poučajú a odmietajú a ich identita sa zakladá predovšetkým na tom, že sú deťmi baby-boomerov. Ale tiež to súvisí s faktom, že vidím dvadsiatnikov tak, ako ich väčšina ľudí nemá možnosť vidieť.

V roku 1999 som v rámci terapie pracovala s prvým dvadsiatnikom a po vyše desať rokov som nerobila takmer nič iné, len som počúvala jeho

rovesníkov – celé dni, každý deň, za zatvorenými dverami. O dnešných dvadsiatnikoch azda možno povedať, že to s delením sa o svoje úvahy a pocity prehávajú, ale to, čo hovoria v mojej ambulancii, je omnoho starostlivejšie premyslené a formulované. Viem teda veci, ktoré väčšina ľudí o dvadsiatnikoch nevie – a dokonca viem aj veci, ktoré o sebe nevedia ani dvadsiatnici.

Azda sa vám to bude vidieť ako čosi rozporuplné, ale týmto mladým sa uľaví, ba dokonca ich naplní silou, ak má niekto guráž a začne hovoriť o oblastiach ich životov a osobností, o ktorých sa boja rozprávať. Pevne verím, že moji klienti – a čitatelia – sa náročných otázok neboja; čoho sa boja, je, že im nikto tieto otázky *nepoloží*. Ak si ma dvadsiatnici vypočujú, zvyčajne nevyhlásia: „Neverím, že ste to povedali“, ale: „Prečo mi to niekto nepovedal skôr?“

Nuž, čitateľ, ktorý sa práve do tejto knihy púšťaš, tu to je.

Roky medzi dvadsiatkou a tridsiatkou sú dôležité. Osemdesiat percent najurčujúcejších momentov sa odohráva okolo veku tridsaťpäť rokov. Zvyšovanie platu – dve tretiny nárastu sa udejú práve počas prvých desiatich rokov kariéry. Vyše polovica z nás sa do tridsiatky vydá či ožení, chodí alebo žije s budúcim partnerom. Od veku dvadsať do dvadsaťdeväť rokov sa nám osobnosť mení viac ako kedykoľvek predtým či potom. Vo veku dvadsaťosem rokov sú ženy najplodnejšie.

Millenials, dvadsiatnici dvadsiateho prvého storočia, rodičia, šéfovia, učitelia a všetci, ktorých to zaujíma, túto knihu som napísala pre vás.

ÚVOD

Rozhodujúca dekáda

Vistej štúdiu o vývoji dĺžky života sa výskumníci z Bostonskej a Michiganskej univerzity zamerali na tucty životných príbehov, ktoré napísali významní a úspešní ľudia na sklonku svojich životov. Zaujímali sa o „autobiograficky podstatné skúsenosti“ a okolnosti a ľudí, ktorí mali najväčší vplyv na to, ako sa ich život vyvíjal. Zatiaľ čo významné veci sa diali od narodenia až po smrť, tie, ktoré mali určujúci vplyv na ich existenciu, sa odohrávali od ich dvadsiateho do dvadsiateho deviateho roku života.

Dáva to zmysel – keď odídete z domu alebo z internátu a stanete sa nezávislým, podľahnete akejsi explózii sebautvárania –, je to obdobie, ktoré určuje, kým sa stanete. Dospelosť zdanlivo pôsobí ako rad autobiograficky dôležitých skúseností – čím starší sme, tým väčšiu kontrolu preberáme nad svojimi životmi. Nie je to pravda.

Vo veku tridsať až štyridsať rokov sa začína prílev týchto určujúcich skúseností spomaľovať. Investujeme čas do kariér, alebo sa rozhodneme, že to nespravíme. My alebo naši priatelia máme partnerov/ky a zakladáme si rodiny. Môžeme vlastniť domy, byty, máme záväzky, pre ktoré je ťažké zmeniť smer. Okolo osemdesiat percent najvýznamnejších životných udalostí sa odohráva, keď máme okolo tridsaťpäť rokov, tridsiatnici a starší v podstate len pokračujú v smere, ktorým sa vybrali, keď boli dvadsiatnici, alebo naprávajú to, čo sa im nepodarilo.

Ubíjajúca irónia tkvie v tom, že keď má človek okolo dvadsať, nezdá sa mu, že prežíva nejaké určujúce obdobie. Poľahky si mož-

no predstaviť, že významné životné skúsenosti sa začínú s veľkými chvíľami a vzrušujúcimi stretnutiami, ale tak to nie je.

V rámci tej istej štúdie výskumníci zistili, že väčšina podstatných udalostí s trvalým dopadom – tých, ktoré priniesli úspech v zamestnaní, rodinné šťastie, osobné blaho alebo jeho nedostatok –, sa odohrávajú počas dní, týždňov a mesiacov a nemajú takmer žiaden okamžitý účinok. Dôležitosť týchto skúseností nie je nutne evidentná v danom momente, ale retrospektívne si subjekty štúdie uvedomili, ako výrazne určili ich budúcnosť. Do veľkej miery definujú naše životy momenty s dlhodobým dopadom, ktoré zažívame ako dvadsiatnici, pričom si vo chvíli, keď sa dejú, ich účinok takmer vôbec neuvedomujeme.

Táto kniha je o tom, ako rozpoznať tieto momenty. Je o tom, že roky, ktoré prežívame medzi dvadsiatym a tridsiatym rokom života, sú dôležité, a o tom, ako z nich vyťažiť čo najviac.

PREDHOVOR

Reálny čas

*Unavený ležaním na slnku, zostávaním doma a pozorovaním dažďa
Si mladý a život je dlhý a dnes treba zabiť čas
A potom, jedného dňa zistíš, že ubehlo desať rokov
Nik ti nepovedal, kedy sa rozbehnúť, premeškal si výstrel zo štartovacej
pištole.*

– David Gilmour, Nick Mason, Roger Waters
a Richard Wright z Pink Floyd, „Time“

*Takmer vždy prechádza rast a vývoj takzvaným kritickým obdobím.
V istom období dozrievania sa kapacita pod vplyvom vhodnej vonkajšej
stimulácie náhle rozvinie a dozrie. Pred týmto obdobím a po ňom je
to ťažšie alebo nemožné.*

– Noam Chomsky, lingvista

Ked' začala Kate s terapiou, robila čašníčku a žila (a hádala sa) už vyše roka s rodičmi. Na naše prvé sedenie ju objednal otec a obaja predpokladali, že sa do popredia našich rozhovorov dostane ich problematický vzťah. Ale čo ma na Kate najviac zarazilo, bolo to, že doslova premárnila svoje roky po dvadsiatke. Vyrastala v New

Yorku, teraz mala dvadsaťšesť rokov a žila vo Virgínii a ešte stále nemala vodičský preukaz, hoci to výrazne ohraničovalo jej možnosť zamestnať sa a cítila sa ako nesamostatný pasažier. Kate často meškala na naše stretnutia – čo s tým tiež súvisí.

Keď spomovala, dúfala, že zažije naplno všetko, čo jej ponúkali roky medzi dvadsiatkou a tridsiatkou –, v čom ju rodiča výrazne podporovali. Mama a otec sa zosobášili hneď po vysokej škole, pretože chceli spolu cestovať po Európe a na začiatku sedemdesiatych rokov by to ich rodiny inak neschválili. Medové týždne strávili v Taliansku a mama sa odtiaľ vrátila tehotná. Katin otec uplatnil svoje štúdium účtovníctva v praxi a Katina mama vychovávala štyri deti –, Kate bola z nich najmladšia. Doteraz Kate trávila roky po skončení vysokej školy doháňaním toho, čo jej rodičia premeškali. Domnievala sa, že si to musí poriadne užiť, ale väčšinou len prepadala depresii a úzkosti. „Paralyzuje ma to,“ vyhlásila. „Nik mi nepovedal, že to bude také ťažké.“

Kate si zapratala svoju myseľ drámami typickými pre dvadsiatnikov, aby odpútala svoju pozornosť od toho, čo v skutočnosti prebiehalo v jej živote a zdalo sa, že to isté chce spraviť aj s našimi stretnutiami. Keď prišla, vyzula si tenisky, vyhrnula džínsy a rozhovorela sa o tom, čo sa dialo cez víkend. Naše rozhovory často skĺzli do multimediálnej roviny, keďže mi pri nich ukazovala emaily a fotky, o významných udalostiach v jej živote som sa na našich stretnutiach dozvedala vo forme esemesiek. Niekedy počas toho, ako ma zahŕňala čerstvými novinkami z víkendu, som zistila nasledovné: Domnievala sa, že by rada pracovala v nejakej neziskovke a pomáhala získať peniaze pre dobrú vec a dúfala, že zistí, čo chce, kým nebude mať tridsať. „Tridsiatka je nová dvadsiatka,“ vyhlásila. To bola moja narážka. Mám príliš vášnivý postoj k rokom medzi dvadsiatkou a tridsiatkou, aby som dovolila Kate či inému mladému človeku, ktorý má nad dvadsať, márne strácať čas. Keďže sa ako klinická psychologička zameriavam na vývoj v dospelosti, videla som nespočetne veľa dvadsiatnikov, ktorí strávili priveľa rokov bez akejkoľvek perspektívy. Ešte horkejšie sú slzy, ktoré teraz prelievajú tridsiatnici a štyridsiatnici, pokiaľ ide o ich profesiu, lúboštný život, ekonomickú situáciu, možnosť mať deti.

Platia vysokú cenu za to, že im ako dvadsiatnikom chýbal rozhľad. Kate som mala rada a chcela som jej pomôcť, nuž som trvala na tom, aby chodila na naše stretnutia načas. Skákala som jej do reči, keď mi rozprávala o svojom najnovšom úlovku a pýtala som sa jej, ako je na tom s vodičákom a s hľadaním práce. A azda najdôležitejšie je, že sme sa s Kate rozprávali o tom, na čo je dobrá terapia a roky, ktoré zažíva medzi dvadsiatkou a tridsiatkou.

Kate uvažovala, či má chodiť ešte niekoľko rokov na terapiu, aby pochopila svoj vzťah s otcom, alebo či má radšej využiť peniaze a čas na zakúpenie lístka na vlak po Európe, aby mohla pátrať po tom, kto vlastne je. Nebola som ani za jedno. Povedala som Kate, že kým väčšina terapeutov by súhlasila so Sokratom v tom, že „neprebádaný život nie je hoden žitia“, v jej prípade je azda oveľa dôležitejší menej známy výrok amerického psychológa Sheldona Koppa: „Nežitý život nie je hoden bádania.“

Vysvetlila som jej, že by bolo odo mňa nezodpovedné ticho sedieť a prizerať sa, ako plynú jej najpodstatnejšie roky. Bolo by od nás nedbalé, keby sme sa sústredili na Katinu minulosť, keď som vedela, že je ohrozená jej budúcnosť. Zdalo sa mi neférové hovoriť o jej víkendoch, keď mizerné boli jej pracovné dni. Navyše som neomylné cítila, že Katin vzťah s otcom sa nezmení, kým doň nevniesie nový prvok.

Zanedlho po týchto rozhovoroch sa raz Kate zvalila na gauč v mojej pracovni. Bola nezvyčajne uplakaná a rozrušená, civela z okna, nervózne pohojdávala nohami a povedala mi, že sa v nedeľu stretla na brunchi so štyrmi priateľmi z vysokej školy. Dvaja boli práve v meste – na akejsi konferencii. Jeden sa vrátil z Grécka, kde nahrával uspávkanky, ktorými sa zaoberal vo svojej dizertačke. Ďalšia prišla so snúbencom. Ako tak sedeli spolu pri stole, Kate sa poobzerala a cítila, že zaostáva. Chcela, čo mali jej priatelia – džob alebo cieľ alebo priateľa –, nuž strávila väčšinu dňa na internetovom Craigsliste. Väčšina zamestnaní (a mužov) sa jej nezdala zaujímavá. Ak aj boli zaujímaví, tak pochybovala o tom, že by ich dostala (mužov či zamestnanie). Kate šla spať s hmlistým pocitom zrady.

V ordinácii mi povedala: „Čoskoro budem mať tridsať. Keď som

sedela v tej reštaurácii, uvedomila som si, že nemám nič, čím by som sa pochválila. Žiadne seriózne cv. Žiaden vzťah. Dokonca ani neviem, čo vlastne v tomto meste hľadám.“ Načiahla sa za vreckovku a vybuchla do plaču. „Naozaj som sa domnievala, že mať prehľad a jasno v tom, kam smerujete, je preceňované. Priala by som si, aby som bola mala... čo ja viem... nejaký zámer.“

Pre Kate ešte nebolo neskoro, ale potrebovala sa pohnúť. Keď ukončila terapiu, mala vlastný byt, vodičský preukaz, priateľa, ktorý mal potenciál a pracovala v neziskovej organizácii. Dokonca aj jej vzťah k otcovi sa zlepšoval. Pri našich posledných stretnutiach sa mi Kate poďakovala za to, že som jej pomohla dobehnúť zameškané. Povedala mi, že konečne cíti, že žije svoj život „v reálnom čase“.

Dvadsiate roky sú reálnym časom a mali by byť tak aj prežívané. Kultúra „tridsiatka je nová dvadsiatka“ nám tvrdila, že roky medzi dvadsiatkou a tridsiatkou nie sú podstatné. Freud raz povedal: „Milovať a pracovať, pracovať a milovať... to je všetko,“ a tieto veci nadobúdajú tvar neskôr, ako zvykli.

Keď boli Katini rodičia dvadsiatnici, priemerný dvadsiatnik bol zosobášený a staral sa o novorodenca. Mali vo vrecku maturitný alebo možno aj vysokoškolský diplom a sústredili sa na zarábanie peňazí a starostlivosť o dom. Jeden príjem stačil na financovanie rodiny, čo znamená, že muži pracovali, no dve tretiny žien ostávali doma. Muži a ženy, ktoré pracovali, zväčša zotrvali v určitej profesionálnej oblasti po celý život. V tých časoch bola priemerná cena za dom 17-tisíc amerických dolárov. Rozvod a antikoncepcia sa len stávali bežnou záležitosťou.

A potom nastal v rozmedzí jednej generácie enormný kultúrny zlom. Trh zaplavila antikoncepcia a ženy zaplavili trh práce. Na prelome tisícročí sa len polovica dvadsiatničok vydala, kým zavíšili tridsať rokov, ešte menej z nich malo deti, roky medzi dvadsiatym a tridsiatym rokom života sa stali obdobím vychutnávania si čerstvo nadobudutej slobody. Povrávalo sa, že vysoká škola je pridrahá a azda ani nie natoľko dôležitá, no postgraduál je potrebnejší, a nech už to je tak či onak, je treba dopriať si „time off“.

Stovky rokov sa zo synov a dcér stávali priamou cestou manželka a manželky, no v priebehu len niekoľkých dekád sa otvorilo nové obdobie vývoja. Dvadsiatnici ako Kate nevedeli celkom presne, čo si počať s priestorom medzi zobúdzaním sa v rodičovskom dome a pasovaním sa s hypotékami.

Roky medzi dvadsiatkou a tridsiatkou definovali ako čosi uprostred, ako ani z voza ani na voz. V roku 2001 uverejnil *Economist* článok o „Ekonomike Bridget Jonesovej“ a *Time* vyšiel v roku 2005 s titulkou s nápisom „Zoznámte sa s generáciou uprostred“, pričom oba články nás informovali o tom, že roky, ktoré zažívajú mladí medzi dvadsiatkou a tridsiatkou, sú na jedno použitie a prežiť ich môžeme vďaka príjmom na jedno použitie. V roku 2007 sa začalo o tomto období hovoriť ako o odysejských rokoch – rokoch, ktoré treba využiť na putovanie. Novinári a výskumníci zo všetkých kútov sveta označovali dvadsiatnikov hlúpymi prezývkami ako dospelé deti a dospelo-dospievajúci.

Niektorí tvrdili, že toto obdobie je ako dodatok k dospievaniu, iní ho označovali za vynárajúcu sa dospelosť. Takzvané zmeny v rozvrhu dospelosti uvrhli dvadsiatnikov do pozície „nie celkom dospelých“ práve vtedy, keď sa potrebovali čo najviac zapojiť do života. Dvadsiatnici ako Kate uviazli vo víre medializácie a nepochopenia, trivializovania obdobia, ktoré je vlastne najurčujúcejšou dekadou nášho života.

Dokonca aj keď o tomto desaťročí prestávame hovoriť, fetišizujeme ho. Nikdy nebolo viac v súlade s *zeitgeistom*. Populárna kultúra sa takmer posadnuto sústreďí práve na toto obdobie, lebo okrem tejto „pozornosti podniku“ zdanlivo nič iné neexistuje. Detské celebrity trávajú svoju mladosť tým, že sa snažia správať ako dvadsiatnici, zatiaľ čo sa zrelí dospelí a *Real Housewives* (Skutočné paničky) obliekajú a upravujú tak, aby vyzerali na dvadsaťdeväť. Mladí vyzerajú staršie a starší vyzerajú mladšie, celá dospelosť skolabovala na akúsi dlhú výpravu do obdobia medzi dvadsiatkou a tridsiatkou. Dokonca aj nový pojem – amortalita – opisuje život, ktorý sa nemení, nestúpa a neklesá, je na tej istej úrovni od tínedžerských rokov až po smrť.

Šíri to protichodné a nebezpečné posolstvo. Zvädzajú nás veriť, že roky medzi dvadsiatkou a tridsiatkou nie sú dôležité, no záro-

veň nám ich oslavovaním a takmer posadnutosťou týmto obdobím pripomínajú, že nič iné ani dôležité nebude. Priveľa mužov a žien premárni roky dospelosti, ktoré ich najviac formujú, a zaplatia za to v nasledujúcich dekádach.

Postoj našej kultúry k rokom medzi dvadsiatym a tridsiatym rokom života je čosi ako stará dobrá iracionálna americká neviazanosť. Dvadsiatnici 21. storočia vyrastali v internetovom ošiali, hojných rokoch, bubline okolo nehnuteľností a boome na Wall Street. Predstavovali si, že ich rafinované webstránky vytvoria dopyt a zarobia im peniaze; nezvažovali kalórie a tuk v rýchlom občerstvení; vlastníci domov pohoreli, lebo verili, že mať dom je nadovšetko; finančníci si predstavovali, že trhy budú stále na vzostupe. Dospelí v každom veku dovolili, aby nad rozumom a logickým zmyslaním zvíťazilo to, čo psychológovia nazývajú „nerealistický optimizmus“. Dospelí všetkých vrstiev zlyhali v matematike. A teraz sú na rade dvadsiatnici – to bude ďalšia bublina, ktorá praskne.

Vo svojej ordinácii som ju už praskať videla.

Recesia a jej dôsledky spôsobili, že sa mnohí dvadsiatnici považujú za naivných, ba dokonca spustošených, zničených. Sú vzdelanejší ako predchádzajúca generácia, ale len malé percento z nich si nájde po ukončení vysokej školy prácu. Mnohé nástupné pracovné pozície – tie, na ktorých možno odštartovať kariéru –, presunuli firmy do zahraničia, vďaka čomu je pre dvadsiatnikov ťažšie usadiť sa doma. Hospodárstvo krajiny sa scvrkáva, populácia sa zväčšuje, nezamestnanosť je najvyššia v porovnaní s uplynulými desaťročiami. Novou štartovacou pozíciou sa stáva neplatená sťaž. Štvrtina dvadsiatnikov nepracuje a hľadá, ďalšia štvrtina pracuje len na čiastočný úväzok. Dvadsiatnici, ktorí majú platené džoby, zarábajú menej ako dvadsiatnici v sedemdesiatych rokoch – ak zohľadníme infláciu.

V Spojených štátoch nahradilo krátkodobé zamestnanie dlhodobé kariéry, džoby prichádzajú a odchádzajú – a to isté robia aj dvadsiatnici. Priemerný dvadsiatnik má už na rováši niekoľko zamestnaní. Tretina z nich sa každoročne sťahuje, opúšťajú rodinu a priateľov a ich životopisy sa územne triešťa. Jeden z ôsmich sa vráti domov, nastahuje sa naspäť k mame a otcovi, sčasti preto, že platy sú nízke